

Muxiddinova Zarina Shavkatovna

Buxoro tuman 1-son texnikumi fizika fani o‘qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada texnikumlarda fizika fanini o‘qitishning zamonaviy metodlari, ularning ta’lim sifati va o‘quvchilarning bilim, ko‘nikma hamda kompetensiyalarini rivojlantirishdagi ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, amaliy mashg‘ulotlar, interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish va muammoli ta’lim usullarining afzalliklari tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar: fizika, texnikum, ta’lim metodlari, interfaol usullar, laboratoriya mashg‘ulotlari, kompetensiya, innovatsion texnologiyalar.

Kirish

Fizika fani texnikum ta’limida muhim o‘rin egallaydi. Ushbu fan o‘quvchilarda tabiat hodisalari va texnik jarayonlarning fizik asoslarini tushunish, tahlil qilish hamda amaliy faoliyatda qo‘llash ko‘nikmalarini shakllantiradi. Zamonaviy ta’lim tizimida fizika fanini o‘qitish nafaqat nazariy bilimlarni berish, balki o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi, muammolarni hal etishi va kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishga qaratilgan bo‘lishi kerak.

Fizika fanini o‘qitishning asosiy metodlari

1. An’anaviy o‘qitish metodlari

An’anaviy metodlar ma’ruza, suhbat, tushuntirish va namoyish etish usullarini o‘z ichiga oladi. Ushbu metodlar nazariy bilimlarni tizimli ravishda yetkazishda samarali hisoblanadi. Biroq o‘quvchilarni ta’lim jarayonining faol ishtirokchisiga aylantirish uchun ularni boshqa metodlar bilan uyg‘unlashtirish zarur.

2. Interfaol metodlar

Interfaol metodlar o‘quvchilarning darsdagi faolligini oshiradi va bilimlarni mustahkamlashga xizmat qiladi. Jumladan:

“Aqliy hujum”;

“Klaster”;

“Bumerang”;

“Insert”;

“FSMU” (Fikr, Sabab, Misol, Umumlashtirish);

Guruhlarda ishlash.

Mazkur metodlar orqali o‘quvchilar o‘z fikrlarini erkin bayon etadi, muammolarni jamoaviy hal qilish ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

3. Muammoli ta’lim metodi

Muammoli ta’lim o‘quvchilar oldiga muayyan fizik masala yoki muammoli vaziyat qo‘yish orqali amalga oshiriladi. Masalan, “Nima uchun samolyot havoda uchadi?” yoki

“Elektr energiyasi qanday uzatiladi?” kabi savollar o‘quvchilarda qiziqish uyg‘otadi va mustaqil izlanishga undaydi.

4. Laboratoriya va amaliy mashg‘ulotlar

Fizika fanining o‘ziga xos jihati uning tajriba va kuzatishlarga asoslanganligidir. Laboratoriya ishlari nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog‘lash imkonini beradi. Tajribalar orqali o‘quvchilar:

- o‘lchash asboblari bilan ishlashni;
- natijalarni tahlil qilishni;
- ilmiy xulosalar chiqarishni o‘rganadilar.

5. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish

Bugungi kunda fizika fanini o‘qitishda kompyuter dasturlari, virtual laboratoriyalar, multimedia taqdimotlari va simulyatsiyalardan keng foydalanilmoqda. Bu vositalar murakkab fizik jarayonlarni vizual tarzda tushuntirishga yordam beradi hamda darslarning samaradorligini oshiradi.

Fizika fanini o‘qitishda kompetensiyaviy yondashuv

Texnikumlarda fizika fanini o‘qitishda kompetensiyaviy yondashuv muhim ahamiyatga ega. Bu yondashuv o‘quvchilarning nafaqat bilim olishiga, balki olingan bilimlarni amaliy faoliyatda qo‘llashiga ham xizmat qiladi. Natijada o‘quvchilar kasbiy faoliyatda zarur bo‘lgan:

- tahliliy fikrlash;
- muammoni hal etish;
- axborot bilan ishlash;
- jamoada ishlash kompetensiyalarini egallaydilar.

Xulosa

Texnikumlarda fizika fanini samarali o‘qitish uchun an‘anaviy va innovatsion metodlarni uyg‘unlashtirish muhimdir. Interfaol usullar, muammoli ta‘lim, laboratoriya mashg‘ulotlari hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish o‘quvchilarning bilim darajasini oshiradi, ularni mustaqil fikrlashga va kasbiy faoliyatga tayyorlaydi. Shu bois fizika fanini o‘qitishda zamonaviy pedagogik yondashuvlarni keng qo‘llash ta‘lim sifatini yanada yuksaltirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

Tolipov O‘., Usmonboyeva M. *Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari*. Toshkent, 2019.

Azizxo‘jayeva N.N. *Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat*. Toshkent, 2020.

Ishmuhamedov R. *Innovatsion pedagogik texnologiyalar*. Toshkent, 2018.

Fizika fanidan o‘quv dasturlari va metodik qo‘llanmalar. O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligi nashrlari.

Yo‘ldoshev J., Usmonov S. *Pedagogik texnologiya asoslari*. Toshkent, 2017.

“O‘ZBEKISTONDA UCHINCHI RENESSANS VA INNOVATSION JARAYONLAR JURNALI”

20-Iyun, 2026-yil

Agar maqolani ilmiy jurnal talablari bo'yicha (5–10 betlik, UDK, annotatsiya, abstract, kalit so'zlar va plagiat talablariga mos) tayyorlamoqchi bo'lsangiz, uni kengaytirib berishim mumkin.